

Woensdag

2 November.

De algemeene door Contract geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement voor drie maanden f 2.50, en franco per post f 2.50. Men abonneert bij alle Boekhandelaars en Postdirecteuren in het Rijk.

Advertentien worden geplaatst a 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1.20 is, en 10 reilen 2 gulden. Daarboven 20 Ct. behalve 35 Ct. zegelgeld voor iedere plaatsing. Brieven franco.

INGEZONDEN STUKKEN.

Boekbeschuwing.

Over de hervorming van ons kiesstelsel
door Mr. J. R. Thorbecke, Leiden bij
P. H. van den Houvelt, 1842.

(Verzorgd van onze vorige.)

grondwet vordert kiezers-collegien in de steden, de stemgerechtigden verkozen. Men kan dus, zij niet gewijzigd is, dit overtollige niet nemen. Doch wat men kan, is het misbruik, en het aanleiding geeft, voortaan verhinderen, de kiezers-collegien veel talrijker te maken, dan zijn. Dit verbiedt de grondwet niet. Hoogleeraar zegt zelf: (blad. 86.) de kiezers-collegien zijn een, den gemeentelij- geest zóó verlamende toestel, dat de wet niet doen wat zij kan, om er het nadeel van te onttrekken.

nu, meent de Hoogleeraar, zou ook kunnen zijn, door de stemgerechtigden te laten, de uit hun midden te kiezen, doch hun daarin de voorwaarden van langere, twee- of drie-inwonning als gezamen burgers op te leggen.

dat lid van den raad te kunnen worden benoemd, meent Z. H. G., des noods, een wat hogere, echter niet te hoog, zoodat niet alleen rijken en ridders worden; — voor de kiesbaren tot strekking kunnen worden bepaald.

hebben noch tegen het een, noch tegen het ander overwegende bedenking, doch kunnen er het gevolg niet van bevruchten.

zijn meerdere steden, waar, hoe langer de burger staat, zoo hij geen enigzins beduidend kapitaal, hoe armer hij wordt. Heeft men daar, in dien stad, een drie-jarige burgers inwonning, dan zal niet zulk een goet gezeten burger meer zijn, na drie jaren; en wat geeft dan die voorwaarde waarborg? Overigens, ook bij het stellen van een tamelijk hoogen census voor de verkiesbaren, zoud men daarin geen waarborg bezitten, dat de keuze van volstrekt ongeschikte en zelfs onbegrijpelijk personen: want de zoodanigen zijn er nog, die, des ongeacht, een vrij groot bedrag directe belastingen opbrengen moeten.

de beide voorgestelde middelen, als hoogst onzuiver, derzelver resultaten, kunnen dus niet als goede hervormingsmiddelen worden beschouwd.

vrijheid der stemgerechtigden, tot het benemen van kiezers uit hun midden, zal in verhouding tot verandering, en dus ook geen verbetering te brengen: want de ondervinding van alle gewone heeft het geleerd, en de Hoogleeraar stemt het gelijk Montaigne hier ook reeds deed opmerken: dat zulk, tot het doen van keuzen geroepen, uit de hoogere klassen der maatschappij kiest, nimmer personen uit dezelfde midden tot de keuzen verheft. Hier dus meerdere vrijheid geen eigenlijk niet geven.

het groote gehrek, in de thans bestaande kies- stelsels, is: dat zij te weinig leden tellen. In een arrondissement 15,000 zielen, zoo als Middelburg, waar circa 300 burgers bevinden, bevoegd om in het kiescollege zitting te hebben, bestaat het kies- college uit niet meer dan 30 kiezers; en, wanneer de keuze te doen is, mogen van die 30, — zoo veel opgekomen zijn, nog slechts 15 hunne stemmen geven. De andere, niet door het lot aangewezen, verlaten de vergadering. Den Burgemeester regtswege voorzitter, van de 15 kiezers. Er is echter nog minder zijn, b. v. tot 9 toe, of er slechts 18 kiezers zijn opgekomen, en kiezen die 9 personen, altijd onder voorzitting van den Burgemeester, het nieuwe raad-lid, terwijl er 6 kiesbevoegden en 1008 stemgerechtigden in aanwezig zijn.

de proportie nu niet veel te gering? Wordt daarop niet veel te gemakkelijk, invloed uit te oefenen op de keuzen? En zulks te gemakkelijk, wanneer men onder de dertig kiezers aantreft den Gouverneur der provincie, tevens voorzitter der Provinciale Staten.

Den Griffier der Staten, tevens voorzitter der Burgemeester der stad, tevens voorzitter van het kies-collegie, lid der Ridderschap en lid der Provinciale Staten.

De beide Welthouders.
Vijf raadsleden, en nog één oud-lid, nu lid der Provinciale Staten.

Twee leden der Tweede Kamer, en één oud-lid.
Drie leden der Gedeputeerde Staten.

Twee leden der Provinciale Staten.
Een Procureur-Generaal.
Brieven in het Provinciaal Gerechtshof.

Een regter.
Twee oud-onvoorzitters, en eindelijk:
Vier raadsleden, zich alleen met handel of andere industrie bezig houdende.

Waarlijk, wanneer een vreemdeling deze lijst zag van degenen, welke geroepen worden, om, in naam der gansehe burgers, hare regenten te verkozen, dan zou hij moeten denken, dat wij een volk, een burgerschap, van louter posten bekleefters uitmaakten, dat er althans maar een groot achtste deel burgers gevonden werd, die van wat anders leefden; dat hier alleen de mannen met ambten stad en land moesten in stand houden en doen bloeien, en de burgers van handel, landbouw, of andere bedrijven hunne belangen niet beter wisten te doen verleggenwoordigen, dan door mannen met posten bekleeft.

Wij vragen hier: een kiesstelsel, hetwelk middelen aanbiedt, om, reeds op de eerste sport van een ver- trappig verkiezingsstelsel, louter mannen te plaatsen, waarvan de meesten later nog in onderscheide hooge betrekkingen eenen nog veel gewigtiger invloed op den politieken gang der zaken kunnen uitoefenen, of zulk een kiesstelsel den eigenlijken burger, den nuttigen producteur, en zijne regten en belangen op het oog heeft, dan wel of het niet voor dezen in volle waarachtigheid een wassen nous, en zulk een kiesstelsel niet zoo juist mogelijk berekend is, om de oligarchie, de regering van eenige weinigen, die overal de hand in hebben, te vestigen? en of de sehanderde Keizer geen gelijk had, toen hij zijnen Vorst tegen de heillooze gevolgen van het stelsel, bij de grondwet van 1814 en ook bij die van 1815 op dit stuk gevestigd, te waarschuwen? Het gaat te Middelburg zekere te dezen aanzien al zeer erg toe. Het loopt, zoo als men zegt, de spugalen uit; en de sobrijeters der *Piazzingsche Courant* zouden alle populariteit, (alle volksgezindheid) moeten hebben uit- gesproken, indien zij, kennis dragende, hoever men in genoemde hoofdstad meent te kunnen en te durven gaan, daarop niet eens eindelijk met krachtigen ernst de aandacht vestigden. Het is mogelijk, dat andere steden gelijke voorbeelden kunnen aanbieden van het stelselmatig, van het door vereenigde Aristocratische krachten bewerkte terugzetten der eigenlijke gezeten burgerlieden van de uitoefening van het regt, om mede hunne regenten te helpen kiezen; maar erger dan in Middelburg kunnen wij, in gemode gesproken, niet gelooven, dat het ergens wezen kan.

Moeten de raadsleden een keuze doen van een lid der Provinciale Staten; 8 à 9 personen van het raads-collegie van 15 leden, (Burgemeester en Welthouders, daaronder begrepen,) die reeds in het kies- college samen werkten, ontmoeten elkander hier weder, en kiezen nu ook voor eenen hooger en stand.

Moeten de Provinciale Staten leden voor de Staten- Generaal kiezen, de Gouverneur, als voorzitter, ontmoet hier wederom onderscheidene personen, met welke hij reeds op de tweede sport van de kiesladder de belangen der burgerij te zamen behartigde. Ook de Burgemeester verschoof hier weder.

Zóó met de Ridderschap, wanneer deze leden voor de Provinciale Staten zal kiezen.

Daar vindt men, als voorzitter, den kiezer voor den stedelijken stand en Griffier der Staten, ook weder den Burgemeester met zijne raadsleden en kiezers; en zóó zit dit kleine gezelschap van regterders en kiezers zóó dicht in een geween, zóó compact, zóó gesloten, dat het, even als een goedgevoerd carré in de krijgs- kunst, onmogelijk maakt, dat er iemand in plaats vinden, die aan hetzelfde niet, als een broeder der orde, van ganscher harte welkom is. Van daar dan ook, dat men daar ter stede steeds van te voren veel en bonk verhalen (welke persoon voor deze of gene betrekking zal benoemd worden).

Men zal hier weder met de staats uitkomst van de verkiezingen, dat de vorm der burgerschap, dat zich een oligarchie vormt, door dat zij geen of geen doelmatig gebruik van hun stemregt maken. Maar de schuld ligt juist daar, dat het kiesregt niet is ingerigt naar den geest, de wenschen, het karakter, de zeden, de bemoeien der burgers; en nu is de vraag, zoo dit gebreken is, en het bestaan der oligarchie tevens; moet men nu die gebreken laten bestaan of verhelpen?

Wij gelooven, dat de Staat, dat het gouvernement, in het belang hunner eigene veiligheid, tot het laatste heilig en dringend verplicht zijn: Waar hoe? Maak, vooreerst, de kies-collegien veel talrijker, zoodat geen negen personen, met den Burgemeester aan het hoofd, beslissen, wie er raad-lid zijn zal.

Er zijn nu, om bij het voorbeeld van Middelburg te blijven, 1008 stemgerechtigden, zoo de opgaaf van den Hoogleeraar juist is. Dat getal zal veel grooter worden, wanneer het patentregt mede in aanmerking komt, want dat alre goud bestaat. Wordt het al te groot, en mag men dan niet alle burgers, die (3) belasting betalen, geschikt meer achten, om te kiezen, of welgesteld genoeg, om zich niet te laten omkopen. — zoo als Rijkland ons daarvan talloze voorbeelden aanbiedt; — men verhoog dan in evenredigheid den census. Doch men geve hier ook, zoo als door den heer ROYER van LINDBURG was voor- gesteld, niet maar alleen de Aristocratie van het goud, van het heest, maar ook die van het verstand zekere mate van invloed. Er zijn betrekkingen in de maatschappij, welke bijna onvermijdelijk zóódingen graad van beschaving vordere, dat in die betrekkingen bekleeft, voor 't minst geschikt moet gerekend worden om mede te stemmen.

Als zoodanig moeten beschouwd worden allen, die den doctorgraad aan een onzer Hoogstscholen verkregen hebben. Gerustelijk kon men er ook onder betrekken de schoolonderwijzers van zekeren rang, de Notarissen, de Procureurs, ook zonder academischen graad.

Doch daarna geve men ten minste aan die stemge- rechtigden eenigen stellingen, wezenlijken invloed op de benoeming van kiezers. Dat 10 stemgerechtigden, bij het lot tot stem-vergaderingen te vormen, uit hun midden, zich eenen vertegenwoordiger verkiezen, welke, in de vergadering van kiezers overgegaan, mede- werkt tot de verkiezing van raadsleden.

Vreest men hier gevaar voor onwaardige kiezers? Mag men niet op grond der ervaring verwaachten, dat steeds de meest waardige en invloedhebbende der tien zal gekozen worden? en zou het niet een over- drevene vrees zijn, dat, onder de tien, zich niet één burger zou berinden, genoegzaam geschikt om, met nog 99 andere kiezers, een stedelijk raadslid te helpen benoemen? Maar al bestond dit wezenlijk toeval, nu of dan, het zou een uitzondering zijn, en zeker zou steeds verre weg de groote meerderheid der stem-collegien geschikte en bevoegde kiezers uit hun midden afvaardigen.

Hierbij vervallen dan alle knippen, in het groot althans. Elk collegie zou zijnen man leveren, doch ook zeker één. Een liefhebber voor de betrekking van kiezer, zou in zijn collegie de meest waardige moeten zijn, of den meesten zadelijken invloed uitoefenen, of zoo neen, dan zou bij een sterke partij tegen over zich hebben, in hem, wiens verdienste in dit opzicht grooter waren en die op dit kleine terrein dan lister rine intrigues zou kunnen gadeslaan en verijdelen. Men houde wel in het oog, dat in zulk een collegie geen 1/3 der leden ambtenaren van gewigt zijn zouden, gereed om aan de wraken van de twee of drie meest gewichtige ambtenaren te gehoorzamen. Vrees voor schade, bij het uittrengen eener onafhankelijke stem, kon hier dan in veel geringere mate bestaan.

Zulke, door het lot aangewezen collegien zouden ook ongetwijfeld bevoorliefd moeten zijn, om toenadering, tot, om bekendheid met de burgers van verschillende klassen te weeg te brengen; om burgerzin, om nationaal gevoel te wekken, ja zelfs om eergevoel en beschaving te bevorderen.

Een lid der Aristocratie, door acht of negen burgerlijken medelieden verkozen, (en elk jaar zou men bij een geregeld afstreding van 1/3 der kiezers, een aantal nieuwe verbindingen van dezen aard zien plaats grijpen) zou voor 't minst eenige erkentelijkheid, eenige welwillendheid aan die burgerlijken meenen schuldig te

zijn. Nu, daarentegen, zijn het zijne *patre*, die hem verkiezen, gelijk hij op zijne beurt hen verkiest. Nu zijn de gezeten burgers, voor den man der Aristocratie, een *nul* op het cijfer: hij heeft hen in niets noodig; zij kunnen hem schaden noch bevoorstellen: hij beschouwt hen daarom veelal, als bestonden zij niet.

Dat wekken van burgerzin, van toenadering en bekendheid der burgers van verschillende klassen tot en met elkander, beschouwen wij intusschen als eene volstrekte noodzakelijkheid, als een onontbeerlijk geneesmiddel voor het kleine Nederland, als waardoor het alleen vereenigd en sterk, en tot eene bloeiende *nationaiteit* gebracht kan worden.

Op 10 stemgeregtigden één kiezer, dat zou op eene bevolking van 15,000 zielen, met 1008 stemgeregtigden, ongeveer 100 kiezers geven, en dat getal ware niet te groot: het ware 1 kiezer op 150 zielen.

De heer T. meldt ons, op bl. 88, dat zelfs in onderscheidene steden van Duitschland deze maatstaf gevolgd wordt; en daar wordt in vele plaatsen daarenboven het stedelijk stemrecht lichter verkregen, dan hier te lande. Waar echter Z. H. Gel. een getal van drie kiezers voor één raadslid toereikend beschouwt, daar moeten wij, op grond der treurige ervaring, welke o. a. de stad *Middelburg* ons aanbiedt, (en in vele andere plaatsen is het weinig beter,) van Z. H. Gel. in gevoelen verschillen. Binnen die stad zijn 12 raadsliden, dat zou zijn 36 kiezers; er zijn er nu 30, en wij hebben gezien, dat de meesten dubbele of drievoudige kiezers zijn. Dat b. v. de mannen, die de stedelijke, provinciale en rijks-wetgeving moeten tot stand brengen, ook van de eerste en tweede sport af aan bupalen, aan welke mannen en aan welke niet, daartoe de baan zal worden geopend. Dan blijven wij derhalve in het stelsel, hetwelk regelt de *oligarchie*, de regering van weinigen, in de hand werkt en constitueert. Op 36 personen valt het nog veel te gemakkelijk, voor een gesloten ligchaam van rugthebbers, en onderscheidene wijze, invloed uit te oefenen, om zulk een klein getal raadzaam te kunnen achten.

De periodieke afstreding der raadsliden, ofschoon een der voornaamste bestanddeelen ook van ons stelsel van reëding en verbetering uitmakende, redt en helpt ons niet, wanneer de kiezers het kleine compacte ligchaam der *oligarchie* zijn. Men zal, even als nu, zonder eenen prophetischen geest te bezitten, kunnen voorspellen, dat de oude mannen, wie zij ook wezen mogen, zullen herkozen worden, ten ware zij het bij dat ligchaam mogten hebben verkorven.

Een verstandig Minister kome derhalve niet met de bewering ter bane, dat alleen zoodanige periodieke afstreding, zonder eene algeheele wijziging van het kiezers-collegie, de bestaande, diep gevoelde bezwaren zoude opheffen.

Ook de door den Hoogleraar voorgestelde uitsluiting der leden van het stedelijk bestuur, als kiezers, redt ons niet van de *oligarchie*. Die kiezers zullen dan broeders, zwagers, zoons of neren of des noods afstammelingen personen, oogaadlieden der *oligarchie* zijn, en men zal blijven staan, waar men nu staat. Daarom, niettemin, achten wij de uitsluiting billijk en regvaardig. Dubbele of drievoudige invloed, bij enkele personen, moet zooveel mogelijk worden geweerd. (Het vervolg hierna.)

NIEUWSTIJDIGEN.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 25. October. De ontvangst van HH. KK. HH. den Erfgroofter en de Erfgroofterin van *Saksen Weimar*, den 22. dezer te Weimar is zeer luisterrijk geweest. Een uur van de stad werden zij verwelkomd door een twintigtal jonge meisjes, in de kleeding van de onderscheidene Nederlandsche gewesten. Hier nam de plechtige optocht een aanvang, geopend door eene afdeeling hussaren, de burgerwacht, muziek, landlieden, enz. Aan de poort der stad werd het Vorstelijk paar door den raad der stad begroet en overal met gejuich verwelkomd.

In een stadsje in Saksen komt een welbekend persoon in eene herberg alwaar hij meermalen kwam, en schiet op den eersten den besten een pistool af. Hij wordt als moordenaar gegrepen en voor den regter gebragt, wien hij verklaart, dat hij een moord had willen plegen uit vrees van levend begraven te worden indien hij eens kwam te sterven, en hij liever verkoos, onthoofd of opgehangen te worden, dewijl hij dan zeker van zijne zaak was. De persoon, op wien hij het schot gedaan heeft, is slechts gewond en zal waarschijnlijk herstellen. Het was een *idiot* (zie bij dien) man geworden, daar hij elk oogenblik beweerde, dat de meeste menschen levend werden begraven. Hij is tot opsluiting veroordeeld.

ENGELAND.

LONDEN, den 26. October. Door den storm, die in den nacht tusschen laatstleden Zaterdag en Zondag gewoed heeft, is vooral ter hoogte van *Ramsgate* groote schade veroorzaakt. Onder de schepen welke totaal verongelukkig zijn behoort het driemastschip *Hope*, dat te Londen te huis behoort, en van *Quebec* terug kwam. Met moeite heeft men de equipage kunnen redden, maar is niet zoo gelukkig geslaagd met die van het barkschip *Nancy*, welke vermoedelijk tot op den laatsten haat is omgekomen. De Belgische corvet *Courette* heeft men ter naauwernood, en niet zonder beduidende schade, kunnen redden. Ook op andere

punten der kust zijn stukken van vaartuigen aangespoeld.

Men heeft geene nieuwe berichten uit China, maar een brief, den 30. Januarij uit Chusan geschreven, geeft geene gunstige vooruitzichten op een spoedig herstel van den vrede en maakt daar te boven gewag van eene verandering, nu onlangs door de Chinezen in hunne wijze van oorlogvoering aangenomen, die hoogst ontrouwt voor een goeden uitslag der ondernemingen in dat land zou kunnen worden. De schrijver, die een geneeskundig der armee schijnt te zijn, zegt: «Er is thans minder waarschijnlijkheid van vrede, dan den eersten dag toen wij van Hong-Kong oprukten. De Chinese regering schijnt eene nieuwe staatkunde te hebben aangenomen; zij onthoudt zich van alle onderhandeling en doet hare vredigingspunten ontruimen, naar mate wij voortdringen. Versterkingen van Europeesche troepen worden hier dagelijks verwacht, en wanneer zij gekomen zijn, wil men Hong-chou-foe en Nankin aangrijpen, vervolgens, omstreeks de helft van April Noordwaarts trekken, aan den mond van de Peiho landen en aarukken op Peking. Ik vrees, dat de ondernehmung dreefelijk zal mislukken; en, naar de kennis welke wij van dat gedeelte des lands bezitten — het is zeer vlak en uiterst ongecoörd — kan er geen twijfel aan zijn, of ziekten zullen ons veel volk doen verliezen. Zelfs al bereiken wij Peking, zoo heeft de keizer ook steeds Tartarij achter zich, waarheen hij wijken kan, en hem tel volgen is eene onmogelijkheid: dus zal ons doel in het nemen eener stad, welke wij toch niet behouden kunnen, verijdeld en onze magt verzwakt en ontmoedigd zijn.» — Gunstiger drukt de schrijver zich uit omtrent de bereidwilligheid der inwoners van het land, om gemeenschap met onze troepen te houden. «Het volk hier brengt zonder wezelen of vrees ossen en varkens te koop, en onze markt wordt ruimschoots van hoenders, eendvogels, menigerlei visch en alle soorten van keukengroenten en van fruiten, tegen matige prijzen voorzien. Fezanten, hout- en watersnippen en talingen zijn er in overvloed voorhanden; gewoos, China is in waarheid rijk aan alle voortbrengselen, beide van het dieren- en planteyrijk.»

— Te Londen is weder een plan om de landengte van Panama te kanaliseren.

— Zeshonderd dames te Dublin hebben 't gebruik van gin en brandy vaarwel gezegd.

BELGIE.

— Volgens l'*Indépendant* bevat het tusschen Nederland en België gesloot traktaat 76 of 71 artikelen, en is hetzelfde verdeeld in drie hoofdafdeelingen, bij welke geregeld worden:

1. Al wat de grensscheiding betreft;
2. De aangelegenheden der vaart op de rivieren;
3. De finantieële kwestien, in het traktaat van 1839 vervat.

Ten opzichte van het eerste punt, wordt onder anderen als regt gehandhaafd het *statu quo* te Marleigne (in het Luxemburgsche): het dorp verblijft aan België, maar met uitzondering der acht huizen aan den weg van Rastogno naar Aylon, die tot het groothertogdom behooren en aan hetzelfde verblijven.

Ook de 2e hoofdafdeeling bevestigt de reeds getroffen schikkingen omtrent de Schelde; dezelve regelt voorts al wat de binnenwateren, het Kanaal van Terneuzen en de Maas betreft.

De 3e hoofdafdeeling, die omtrent finantiën, rouwonderen de volgende bepalingen bevat.

De rente van vijf miljoen gulden, door het Lodonsche Conferentie ten laste van België gebragt, wordt in vijf kategorien gesplitst. Hetgene in die renten den prijs van handelsvorderen vertegenwoordigt (nagaanog f 400,000) wordt in perpetuële renten gevestigd. België zal diemso jaarlijks aan het Koninkrijk der Nederlanden betalen. Voorts is er bedongen eene eerste overschrijving van f 600,000 van het grootboek der openbare schuld te Brussel, voor de renten, die ten behoeve van Belgische instellingen zijn ingeschreven en voor de teruggive van al de bijzondere fondsen, die zich in Holland bevonden, onder anderen het fonds van landbouw. Voor het overige zal er insgelijks overschrijving zijn. Het Belgische gouvernement behoudt evenwel aan zich het kapitaliseren van een gedeelte van de schuld, ter concurrentie van twee miljoen gulden; dit is eene faculteit, van welke het binnen eenen bepaalden termijn vermag gebruik te maken.

Ook bestaat er eene schikking, volgens welke de Algemeene Maatschappij zich jegens de beide partijen kwijt van hetgeene zij, om het even uit welken hoofde, verschuldigd is, en alzo van hetgeene zij bij den voormaligen 'Rijks-kassier in kas bevond, van hare dotatie en van hetgeene zij in 1849 op de rekening der hoofdsom moest betalen.

De *Indépendant* verneemt dat België, ten gevolge dezer overeenkomst, in het bezit hersteld wordt van het woud van *Sognies*. Voor het overnemen van het paleis te Brussel, bekend onder de benaming van paleis van den Prins van Oranje, van het paviljoen en het park van Tervuren, van het hôtel op de Place-Royale te Brussel, en eindelijk van al wat de Koning der Nederlanden in België zou kunnen bezitten, zal drie miljoen gulden worden betaald.

Ook gelooft de *Indépendant*, dat er eene overeenkomst van binnenlandsche scheepvaart getroffen is, volgens welke de Belgische vaartuigen aan geene andere of zwaardere reglen dan de Nederlandsche onderworpen zullen kunnen worden; hetgeen vooral van invloed op het vervoer der Luikache kolen zou zijn.

De heer *Schayer* heeft bij eene oude bagijn van St. Truijen, onder eenen hoorn, oude boeken, welke hij van haar kocht, het zesde nu bekende Exemplaar van den eersten bijbel gevonden, welke te Ments gedrukt is. Een exemplaar daarvan werd door *Lodewijk XVIII* voor den aanzienlijke prijs van 20,000 francs (f 9500) gekocht.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 27. October. Gisteren nacht, omtrent twee ure, is brand ontstaan in het wagenhuis der tweede woning aan de Beeklaan, in de nabijheid dezer residentie. Gelukkig woe de wind, die zeer hevig was,

van de woning af, waardoor zij is behouden gebleven, doch het wagenhuis, met al wat het bevatte, twee kens enz., zijn eene prooi der vlammen geworden; namelijk moet bij dezen brand betreurd worden, dat onder de puinhoopen van het wagenhuis het verbransch misvormde lijk eener vrouw gevonden heeft, wier aanzijn op die plaats aan de bewoners van het wagenhuis niets bekend was. Hoe deze ongeluk afleek gekomen en op welk eene wijze de brand ontstond, weet men tot dus verre niet met zekerheid, wordt daaromtrent een ieverig onderzoek gedaan.

's GRAVENHAGE, den 29. October. Men vernam dat in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal met gesloten deuren, van 26. dezer, door den heer P. C. Schooneveld, een voorstel gedaan is tot wijziging van de art. 91 en 93 van het Reglement van orde der Kamer.

— Van den Helder schrijft men van den 27. October 31 dezer zal bij gunstig weder de Palembang, hier naar Java uitzuilen.

— De Minister van finantiën, de heer *Rochussen*, uit 's Gravenhage te Berlijn aangekomen.

— De overstroming te Genta (Spanje) is zoo toegenomen dat op sommige straten 10 voet water staat. De landdijzen in den geheelen omtrek verwoest.

MENGELINGEN.

ALLERLEI.

Er bestaat te Condé eene fabriek van touwen uit vervaardigd; dezelve vervangen ten volle de kostbare kabels van hennip. De ingenieur *COMES* heeft berigt, dat dezelve, wat de prijs en duurzaamheid betrefte, tegen de oude kabels staat als 100 tot 12; in dezelve ook hennip ingewerkt, niet alleen om de lenigheid te bevorderen en te beletten dat de ijzerdraden erin raken maar ook om daardoor dezelve dikker te maken dan anders de dunte opmerkelijk zou zijn; zulk een wordt berekend een gewicht te kunnen dragen van 50 kilogrammen (Ned. ponden), en is niet dikker dan gewoon touw, waarmede men gewoonlijk water put.

Als eene proeve van het bijgeloof in de middellevens strekke het volgende: — Aan sommige edelgesteenten talen kende men destijds eene bijzondere heilzame kende kracht toe. Men geloofde, dat de smaragd mensch kuichheid verleende; de agaat, welsprekende de amethyst, matigheid; de jaspis, sterkte; de onschonheid; de saphyr, vrede; de korallen beschut tegen den bliksem; de turkoozen, aan den vinger getrag, verbiechten, wanneer de geliefde ontrouw werd. Of meer hij, die ze droeg, door eenig gevaar of onbedrijf werd; de chalcodon beveiligde tegen alle indringing; de karbonkel tegen spook; de kattenogen tegen blindheid; de chrysoliden tegen gevaarlijke drift; de denis tegen droefgeestigheid; de topas tegen krankzinnigheid; en echt kristal berste, wanneer er vergift in drank gemengd werd. Het geloof aan deze eigenschappen bleef men onverzettelijk voeden, hoe dikwijls ook de dervingen de waarheid daarvan had gelogenstraft.

CORRESPONDENTIE.

Het artikel getekend *Sidnieh*, zal zoo spoedig mogelijk geplaatst worden.

ADVERTENTIE.

\$\$\$ VERKOOPING op Vrijdag den 11 November 1843, des namiddags om 3 uren precies, te Brug te Vlissingen, ten overstaan van den Notaris *VAN DER SWALME*:

1. Van een HUIS en ERVE, staande en gelegen binnen gemelde Stad, in het Groenewoud, No. 23, kadastraal No. 399, laatst bewoond door den heer *JACOBUS DERKASEN*.
2. Van een KOOPBRIEF en OBLIGATOIRE ACTIE, dato 15 Januarij 1827, groot f 500.—, als p. gevestigd op een Huis te Middelburg, in de Lange St. Pieterstraat, Wijk A. No. 73, kadastraal No. 632, genaamd *Het Priel van Rijk*, behorende aan den Boedel van *HENDRIK DORMAAR*.

Zijnde het Huis te Vlissingen twee dagen vóór Verkoopung voor ieder te zien, en omtrent alles der informatie te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris.

ZEETIJDIGEN.

VLISSINGEN, den 1 November. Sedert den 29 Oct. zijn ter reede gekomen:

Voor Antwerpen bestemd:
Acajus, C. W. Linderboom, Marseille, stukgoed; Le J. Antoine, L. van den Heuvel, Rotterdam, suiker; The J. Toogood, Grimby, haver; Friethoff, M. Hanson, C. stukgoed; Duke of Wellington, R. Maur, Straalsund, Philomena, H. H. Kramer, Riga, lijnzaad en tonnen; Sylph, H. Fonniss, Odessa, tarwe en wol; Wilson, J. Slout, C. potasch; Diana, C. Korff, Aarhus, haver; Christian, J. Sten, London, tarwe; Carl Johann, N. Anderson, Sundswald, de de Courier, C. Fiemann, Odensee, gars; Regia, J. Spier, Koningsbergen, rapanaad; Herald, C. Stehr, St. Petersburg, lijnzaad; Henriette, H. R. Huislander, Kijtemaude, rogge.
Voor Vlissingen bestemd:
The Harvest, C. Mitchens, Sunderland, steenkolen.
Voor Goud bestemd:
August, P. Keekhoven, Riga, lijnzaad; Louise, F. J. Riga, houtwaren.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.